

MAGYAR NEMZETI BANK

NEGYEDÉVES JELENTÉS

2008. október 15.

**Beszámoló az MNB 2008
harmadik negyedévi tevékenységéről**

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank
Felelős kiadó: Iglódi-Csató Judit
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	4
2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	5
3. Devizatartalékok	6
4. Készpénztevékenység	7
5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás	10
6. Az MNB statisztikai tevékenysége	12
7. A pénzügyi kultúra fejlesztése	13

1. Monetáris politika

2008 harmadik negyedében a Monetáris Tanács változatlanul hagyta az alapkamat 8,5%-os szintjét. A Tanács megítélése szerint a magyar gazdaságot visszafogott növekedés és az infláció lassú csökkenése jellemzi. A monetáris politika számára releváns időhorizonton az inflációs kilátásokat jelentős, kétirányú kockázatok övezik.

Az elmúlt negyedévben a globális pénzügyi turbulencia újabb hullámai csaptak fel, melynek hatása többirányú és bizonytalan eredőjű lehet. Egyrészt megnőtt a valószínűsége a világgazdasági növekedés számottevő és tartós lassulásának, valamint a nyersanyagárak jelentős csökkenésének. Ezzel szemben, a válság elmélyülése a globális kockázati étvágy mérséklődéséhez és így a forintszeközöktől elvárt kockázati felár emelkedéséhez is vezethet. Amennyiben a nyersanyagárak tartósan csökkennek, az segítheti a dezinflációt. Ugyanakkor ezt a lefelé irányuló inflációs kockázatot ellensúlyozza, hogy az elmúlt évekre jellemző magas infláció miatt az inflációs várakozások az inflációs célnál magasabb szinten rögzülhettek.

Tekintettel a megnövekedett bizonytalanságra és a szimmetrikus inflációs kockázatokra, a Monetáris Tanács kiváró álláspontra helyezkedett. A szigorú monetáris kondíciók fenntartását mindaddig szükségesnek látja, amíg a nemzetközi és hazai gazdasági folyamatok nem jelzik egyértelműen a felfelé mutató inflációs kockázatok csökkenését.

Az MNB 2008. augusztus 25-én tette közzé a „Jelentés az infláció alakulásáról” című kiadványának legfrissebb számát. Az

előrejelzésben vázolt alappálya szerint – változatlan kamat- és árfolyamkondíciók fennmaradása esetén – az éves átlagos infláció 2009-ben 4,1%, 2010-ben 3,0% lesz. Az előrejelzés szerint az infláció 2010 második negyedében éri el a 3%-os célt.

2008 harmadik negyedében a nyersanyagárak a júliusi csúcs után csökkenésnek indultak, azonban az év eleji értéknél még így is magasabbak voltak. A prognosztizált dezinflációban fontos szerepet játszik a negatív kibocsátási rés, ami fegyelmezettebb bérezési és árazási politikára kényszeríti a vállalatokat. Az eddigi tapasztalatok alapján a vállalatok elsősorban létszámcsökkentéssel alkalmazkodtak, miközben a bérek emelkedése továbbra is magas maradt. A Tanács megítélése szerint a bérek emelkedése továbbra sincs összhangban az inflációs céllal.

Az előrejelzés a gazdasági növekedés lassú élénkülését valószínűsíti, azonban jelentős lefelé mutató kockázatokat azonosít, és a kibocsátási rés a teljes előrejelzési horizonton negatív marad. Az elmúlt időszakban a szigorodó hitelezési feltételek miatt határozott lassulás következett be az európai konjunktúrában, ami a magyar export mérséklődését vonta maga után. Egyelőre kérdéses, hogy a hazai tényezők milyen mértékben képesek ezt ellensúlyozni. Számottevő kockázatát látjuk annak, hogy az európai lassulás az általunk feltételezettnél is jelentősebb lesz, ami a hazai növekedési pályát az előrejelzésben felvázolthoz képest kedvezőtlen irányban befolyásolhatja.

2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása

2008 harmadik negyedév során továbbra is kihívást jelent a teljes pénzügyi rendszer számára a másodrendű jelzálogpiaci válság nyomán kirobbant piaci turbulencia. A tovagűrűző hatások következtében immáron több piacon jelentkeztek egyes nemzetközi intézményeknél a likviditási gondok mellett szolvenciaproblémák is. Az általános bizalmi válság a hozamok emelkedésében és a pénzügyi intézmények részvényárfolyamainak jelentősebb ingadozásában, többszöri jelentős csökkenésében csapódott le. Mindezen jelenségek szükségessé tették a külföldi jegybankok, így az Európai Központi Bank és az amerikai jegybank szerepét betöltő Fed beavatkozását, és több esetben állami, közvetlen költségvetési beavatkozásra is sor került.

Az MNB kiemelt figyelmet fordított az elmúlt negyedévben is a nemzetközi tendenciák magyarországi hatásainak felmérésére, és a lehetséges kockázatok azonosítására. A hazai pénzügyi rendszer működési környezetében áprilisban megjelent „Jelentés a pénzügyi stabilitásról” kiadványban azonosított kockázatok az elmúlt időszakban részben erősödnek. Az emelkedő globális kockázati prémiumok miatt tartóssá válhatnak a hazai pénzügyi rendszer kedvezőtlen likviditási feltételei, külső és belső okokból a gazdasági növekedés alacsony szinten maradhat, valamint a bankok által folytatott kockázatalapú verseny élesedhet. A másodrendű jelzálogpiaci válság második évébe lépve a pénzügyi piacokat fokozott bizonytalanság jellemzi. Mindeközben a pénzügyi rendszerben végbemenő alkalmazkodás miatt már megjelennek a reálgazdasági hatások. Ugyanakkor a hazai pénzügyi rendszer jelentős tőketartalékkal rendelkezik, sokk-ellenállóképessége erős. A hazai bankközi piac működése normális, a pénzügyi rendszert megfelelő forintlikviditás jellemzi. Bár a külföldi finanszírozás feltételei egyértelműen romlanak, a források nem apadnak el. A hitelportfólió minősége romlik, de a rossz hitelek teljes portfólióhoz viszonyított aránya még mindig alacsonynak tekinthető. Fontos hangsúlyozni, hogy a hazai

bankrendszer csökkenő, de európai szinten még mindig magas jövedelmezőséggel rendelkezik, továbbá a hazai bankrendszer tőketartaléka jelentős.

A harmadik negyedévben megfigyelt pénz- és tőkepiaci fejlemények a nemzetközi fórumok és munkacsoportok napirendjén is kiemelt témaként szerepeltek. Az EKB WGMA munkacsoportja (Working Group on Macro-prudential Analysis) szeptember 5-i ülésén tárgyalta az „EU banking sector stability” című kiadványt, melynek elkészítésében szakértői véleményezéssel, illetve adatszolgáltatással az MNB is aktív szerepet vállalt.

A Pénzügyi stabilitási terület idén júliusban is elkészítette – a 2003 tavasza óta immár szokásos, a banki hitelezési folyamatok jobb megértését szolgáló – Hitelezési felmérését. A legújabb felmérés a háztartási és vállalati szektor mellett az önkormányzati hitelezést is vizsgálta. A felmérés eredményeit a jegybank 2008. szeptember 10-én publikálta magyar és angol nyelven az MNB honlapján, és sajtóközleményt is eljuttatott az írott és elektronikus sajtó képviselői számára. A felmérés megállapította: 2008 első félévében a magyar bankok a korábbiakhoz képest mérsékeltebben enyhítették háztartási hitelezési feltételeiket, míg a vállalati szektorban továbbra is a szigorítás volt a jellemző. 2008 második felében pedig már a háztartási piacon is szigorítás várható.

A Pénzügyi stabilitási terület szabályozáspolitikával foglalkozó szakértői folytatták a korábban megkezdett, a Bázeli II. folyamat keretébe illeszkedő új európai tőkekövetelmény-direktíva (CRD) hazai jogszabályi implementációját jelentő jogszabálytervezetre (a befektetési vállalkozások hitelkockázati és partnerkockázati kitettségeinek kezeléséről), illetve más pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó hazai és EU-szintű jogszabálytervezetekkel kapcsolatos véleményezést, és azok képviselőit a Pénzügyminisztérium és a többi érintett hatóság felé.

3. Devizatartalékok

2008 harmadik negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 17 409 millió euro volt, ami 120 millió eurós növekedést jelent a 2008. június végi 17 289 millió eurós tartalékszinthez képest.

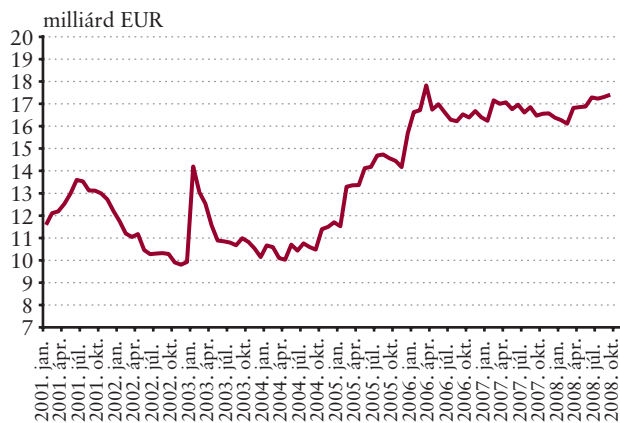
A devizatartalékok alakulását az elmúlt negyedév során elsősorban az alábbi tényezők befolyásolták.

Az Államadósság Kezelő Központ megbízásából végrehajtott adósságkezelési célú műveletek az előző negyedévben összességében közel 30 millió euróval csökkentették a devizatartalékok nagyságát. Az MNB saját adósságkezeléséhez kapcsolódó kifizetések mintegy 13 millió eurót tettek ki. Az MNB-nél elhelyezett rövid lejáratú devizabetétek szeptember végén 84 millió euróval voltak magasabbak a június végi állományhoz képest. Az elmúlt három hónap során az MNB piacra vezetői célú forint-euro devizakonverziót nem hajtott végre. A költségvetési szervek megbízásából végrehajtott devizakifizetések 264 millió eurós csökkenést okoztak. 2008 első ne-

gyedévben az Európai Bizottságtól érkező transzferek 83 millió euróval, a tartalékon elért hozam 260 millió euróval növelték az MNB arany- és devizatartalékait.

1. ábra

A devizatartalékok nagyságának alakulása

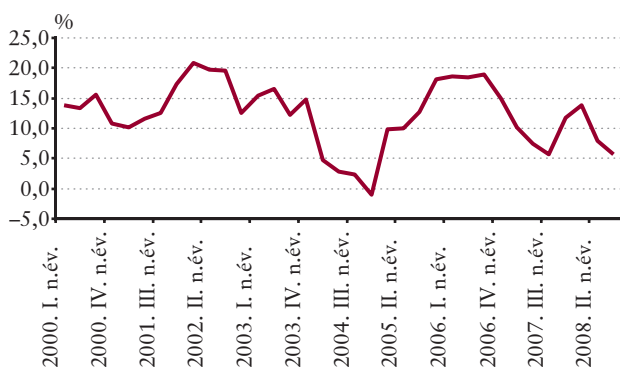
4. Készpénztevékenység

Forgalomban lévő készpénz

2008. szeptember 30-án a forgalomban lévő készpénz értéke 2134,2 milliárd forintot tett ki, amely 5,7 százalékponttal (115 milliárd forinttal) volt több az előző év azonos időszakához viszonyítva.

2. ábra

A forgalomban lévő készpénzállomány értékének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

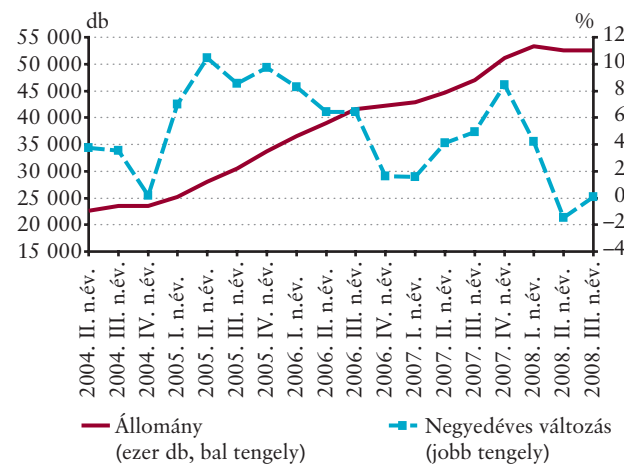

Forgalomban lévő bankjegyek

A forgalomban lévő bankjegyállomány értéke 2008 III. negyedév végén 2100 milliárd forint volt, 6 százalékponttal több, mint egy évvel korábban. A forgalomban lévő bankjegyek darabszáma 301,8 millió darabot tett ki, ez 4%-os emelkedést mutat az előző év szeptember végéhez képest. Az elmúlt években a két legnagyobb címlet aránya a teljes forgalomban lévő állományon belül folyamatosan emelkedett. A szezonálisan igazított adatok is ezt támasztják alá: az idei év harmadik negyedévében az előző negyedévhez képest mindkét címlet állományának növekedése alacsony szinten stagnált.

3. ábra

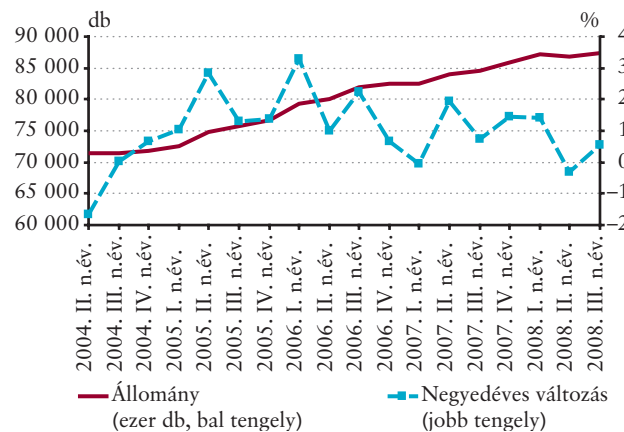
A forgalomban lévő 20 000 Ft-os címletű bankjegy állománya

Megjegyzés: szezonálisan igazított adatok.

4. ábra

A forgalomban lévő 10 000 Ft-os címletű bankjegy állománya

Megjegyzés: szezonálisan igazított adatok.

1. táblázat

Forgalomban lévő bankjegyek és érmék darabszáma (2008. szeptember 30.)

(ezer darab)

Bankjegyek	20 000	10 000	5000	2000	1000	500	200	Összesen
	52 322	83 664	21 946	18 291	45 332	30 620	49 609	301 784
Érmék	100	50	20	10	5	Összesen		
	153 035	113 210	203 643	241 965	332 863	1 044 715		

Forgalomban lévő érmék

2008 III. negyedév végén 1044,7 millió darab érme volt forgalomban, 29,1 milliárd forint értékben.

Új 200 forintos érme kibocsátása

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa széles körű társadalmi egyeztetés után, 2008. június 23-án úgy döntött, hogy a jelenlegi kétszáz forintos bankjegyet 2009-ben érme váltja majd fel. Az elmúlt hónapokban a jegybank tovább folytatta a párbeszédet: szakmai és civil szervezeteket vont be a 200-as érme műszaki paramétereit (az érme anyaga, alakja, mérete) kialakításának folyamatába, majd az egyeztetést követően 2008. szeptember 9-én döntést hozott az érme végleges paramétereiről.

A Magyar Nemzeti Bank szakmai és civil szervezetek, többek között az automatákat működtető szervezetek, a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége, a pénzfeldolgozó cégek bevonásával egyeztette a kibocsátandó érme technikai jellemzőit.

A döntés alapján úgynevezett bimetal – két eltérő fémötvözetből összeállított – 200 forintos érme kerül kibocsátásra. Az érme mindkét részének anyagösszetétele: réz, nikkel és cink ötvözet. Az érme méretei: átmérője 28,3 mm, súlya 9,0 gramm, peremvastagsága 2,0 mm. Az érme peremén a látáskorlátozottak számára a megkülönböztetést megkönnyítő ún. szagatott recézés lesz.

A Magyar Nemzeti Bank szakértőkkel véleményeztette azokat a képeket, motívumokat, amelyek közül internetes szavazáson a lakosság választja majd ki a végleges érmeképet. Az érme végleges előlapképe az lesz, amelyik tervre a lakossági szavazáson a legtöbb voks érkezik majd.

A papírpénzről érmére váltás háttérében nemzetgazdasági megtakarítás és az a hosszú távú jegybanki cél áll, hogy a Magyar Nemzeti Bank megkönnyítse a lakosság számára a majdani átállást az euróra. Az érme leghamarabb 2009 első félévében kerülhet forgalomba. A kétszáz forintos bankjegy – várhatóan 2009 végéig – szintén törvényes fizetőeszköz marad.

1 és 2 forintosok bevonása

A Magyar Nemzeti Bankba a bevonás bejelentése óta 171 millió darab, 360 tonna egyforintos és 203 millió darab, 640 tonna kétforintos érkezett vissza. Az összesen visszaáramlott 1000 tonna egy- és kétforintos aránya az összes kibocsátott érméhez viszonyítva 20%, ill. 29%. Ez a nemzetközi tapasztalatoknál magasabb arányt jelent.

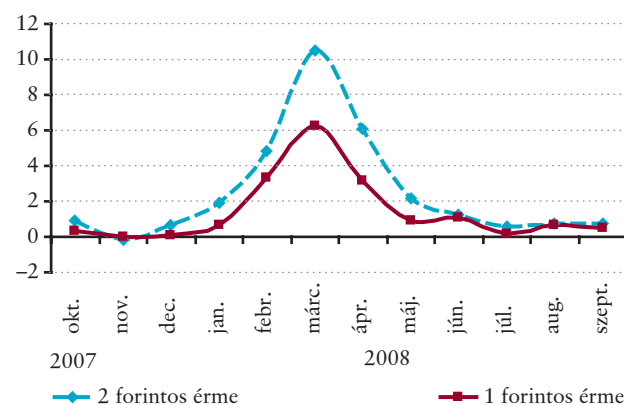
A vártnál több egy- és kétforintos visszaáramlása nagyrészt a karitatív szervezetek által szervezett gyűjtéseknek köszönhető.

A jegybank törvényi kötelezettségének megfelelően 2013. március 1-jéig névértéken beváltja az aprópénzeket, ezen túlmenően a Magyar Posta úgy döntött, hogy a továbbiakban is közreműködik az érmék beváltásában.

5. ábra

Napi átlagos visszaáramlás

(tonna)

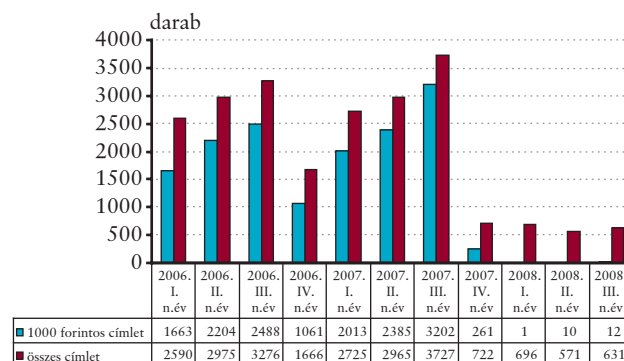

A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

A Magyar Nemzeti Bank szakértői 2008 harmadik negyedévében 582 esetből származó 631 darab forgalomból lefoglalt forintbankjegy-hamisítványt vizsgáltak. A hamisítások mértéke a régi típusú, kevésbé védett 1000 forintosok 2007. augusztus 31-i, forgalomból történt kivonásának köszönhetően az elmúlt egy évben jelentősen csökkent, és 2008 III. negyedévében is e kedvezően alakuló szinten állandósult. Nyomdai eljárással a forintbankjegyeket továbbra sem hamisítják, az

6. ábra

A forinthatamisítások alakulása

összes vizsgált hamisítványt valamely irodai sokszorosító eszközzel (színes fénymásolóval, nyomtatóval) állították elő.

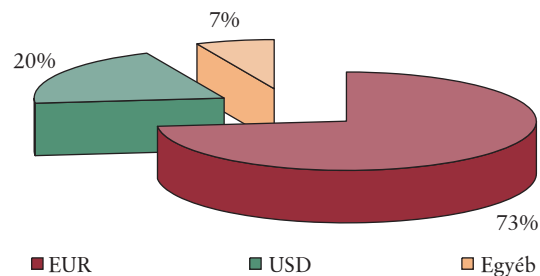
A hamisítás minőségi és mennyiségi jellemzői a készpénzforgalom biztonságát nem zavarják.

A **valutahamisítási esetek** száma és a lefoglalt mennyiség továbbra sem jelentős. Szakértőink 343 darab különböző valutahamisítványt vizsgáltak a harmadik negyedévben. Ezen belül a hamis eurobankjegyek előfordulása a korábbi időszakhoz hasonló mértékű (249 darab).

7. ábra

Forgalomból lefoglalt hamis valuták darabszáma

(2008. III. negyedév)

5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás

A SEPA (az egységes euro pénzforgalmi térség) átutalási modell magyar vonatkozásai

Az egységes euro pénzforgalmi térség (Single Euro Payments Area, SEPA) megvalósításával kapcsolatos páneurópai szabályozói és banki önszabályozói munka célja, hogy közös jogi keretek létrehozásával és szabványok alkalmazásával növelje a kis összegű EU-n belüli pénzforgalom hatékonyságát.

Magyarországon a SEPA-val kapcsolatos feladatokat az év első felében megalakult Magyar SEPA Egyesület látja el, amelynek tagsága újabb bankkal, az FHB Kereskedelmi Bank Zrt.-vel és egy pártoló taggal, a PSZÁF-fal gyarapodott az elmúlt negyedévben, így jelenleg 16 tagja és három pártoló tagja van az egyesületnek.

A magyar bankrendszerben jelenleg már 12 bank használja a 2008. január 28-tól a gyakorlatban is működő SEPA átutalási modellt. Az MNB rendelkezésére álló adatok¹ alapján megállapítható, hogy a hazai bankok a SEPA átutalási modell használatbavételét eddig gyorsabb ütemben hajtották végre, mint az euroövezeti bankok. Köszönhető ez annak, hogy mind a belföldinek címzett, mind a határon átmenő (külföldinek címzett) euroátutalások lebonyolítására használt eljárások megegyeznek, mivel nincs hazai euroelszámolás és -teljesítés a magyar bankok között. A magyar bankok minden euroátutalást külföldi levelezőbankjaikon keresztül bonyolítanak le.

Megjelent az MNB új pénzforgalmi irányelvvel (PSD) kapcsolatos összehasonlító elemzése

2008 júliusában megjelent a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK-irányelv módosításáról és a 97/5/EK-irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hazai jogszabályokba történő átültetésével kapcsolatos, egyes kiemelt jelentőségű kérdésekről rendelkező 2087/2008. (VII. 14.) kormányhatározat.

A nevezett új pénzforgalmi irányelvvel kapcsolatban az MNB egy összehasonlító elemzést készített és jelentetett meg a honlapján.² Az elemzés a hatályos, elsősorban pénzforgalmi jogszabályok előírásait veti össze az új irányelv rendelkezéseivel,

leíró módon kimutatva a jelentősebb szabályozásbeli változásokat.

A 2007-es év bankkártyás visszaéléseivel kapcsolatos elemzés megjelenése

2008 harmadik negyedévében tette közzé az MNB a 2007. évi bankkártyás visszaélésekről készített elemzését. Az elmúlt évben jelentős növekedés tapasztalható az üzletágban mért károk tekintetében. A kibocsátói üzletágban (vagyis a magyar kártyákkal itthon és külföldön lebonyolított forgalomban) a felmerült kár értéke a megelőző évhez képest 43%-kal nőtt, és elérte a 351 millió forintot.

Nem magyar sajátosság a jelenség, nemzetközi szinten ugyanez tapasztalható. Ennek ellenére azonban továbbra is biztonságosnak mondható a bankkártyás fizetési mód, ugyanis ha a jogosulatlan műveletek számát összevetjük a hazai kártyákkal végzett összes művelettel, azt látjuk, hogy tízezer tranzakcióból mindössze három a visszaélés, és – köszönhetően a fogyasztóvédelmi szabályoknak – a kár nagyobb része nem az ügyfeleket, hanem a kibocsátó/elfogadó bankokat terheli.

Az egyik legjelentősebb visszaélési kategória (a bankkártya-hamisítás) visszaszorításában fontos szerepe van az EMV csipmigrációnak (mágnescsík helyett elektronikus csip kerül a kártyára). Bár az átmeneti időszakban ez a meglehetősen drága technikai váltás még nem teljesen igazolja a hozzá fűzött reményeket, ennek ellenére fontos, hogy a hazai bankok is mielőbb elindítsák mind elfogadói, mind kibocsátói oldalon a csipmigrációt. Ez ugyanis már ma is valamelyest lassítja a hamisításokból eredő kár növekedését, illetve az egyes európai országok közötti forgalomban a veszteségviselés szabályai is kedvezőbbek azon országok, illetve bankok esetében, amelyek már lecserélték a mágnescsíkot csipre, illetve ahol az ATM- és POS-berendezések is képesek elfogadni a csipkártyát.

A VIBER-forgalom alakulása

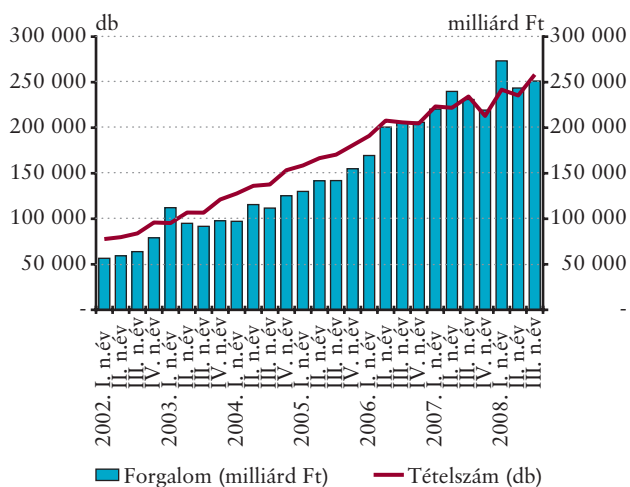
2008 harmadik negyedévében 251,3 billió (ezer milliárd) Ft volt a fizetési forgalom értéke, a kiegyenlített fizetési megbízások száma pedig 258,3 ezer db. A forgalom értéke és tétel-száma is nőtt az előző negyedévhez képest (3,2, illetve 9,7%-kal). Az előző év azonos időszakához mérten erőteljesebb nö-

¹ Lásd az MNB-szemle 2008. szeptemberi számának „Az egységes euro pénzforgalmi térség, a SEPA” című cikkét.

² http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=pe_ujpsd.

8. ábra

A VIBER-ben lebonyolított fizetések értéke és száma negyedévenként

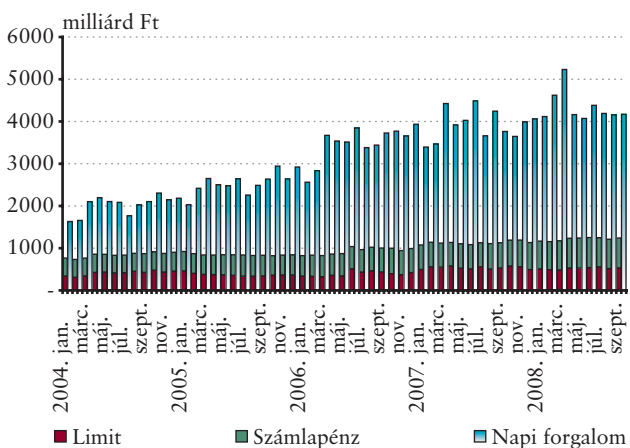

vekedés tapasztalható (értékben 8,8%, tételszám szerint 10,3% volt az emelkedés). A VIBER harmadik negyedévi átlagos havi tételszáma 86,1 ezer db, a havi átlagos pénzforgalma 83,8 ezer milliárd Ft volt.

A negyedév folyamán a napi átlagos tételszám 3974 db volt, az átlagos napi forgalom pedig 3866 milliárd Ft, a maximális

9. ábra

A bankok napi átlagos likviditásának (számlapénz+hitelkeret) és a pénzforgalmának összetevése

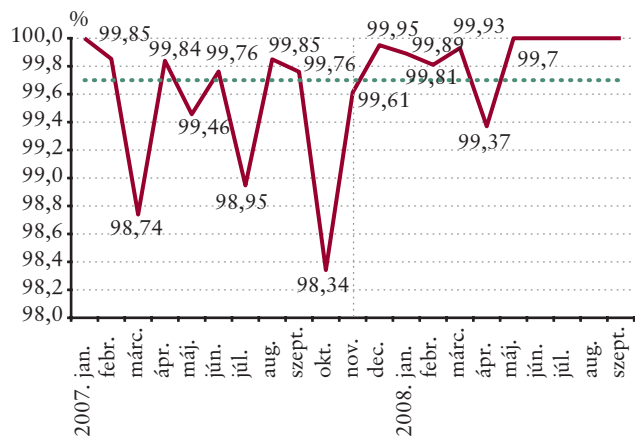
tételszámot szeptember 17-én mértük (5779 db), a legmagasabb napi forgalom kiegyenlítése ugyanezen a napon történt (6753 milliárd Ft).

A vizsgált időszakban az MNB számlavezetési körébe tartozó hitelintézetek átlagos napi pénzforgalma (VIBER, BKR és MNB ügyfélszámla-vezető rendszerét számításba véve) 4175 milliárd Ft volt. E forgalmat 696,7 milliárd Ft átlagos napi számlapénzállomány és 537,1 milliárd Ft napközbeni hitelkeret segítségével bonyolították le, vagyis az átlagos napi likviditás 3,4-szer fordult meg a napon belül. Ez az érték az előző negyedévhez képest nem változott, vagyis a bankok változatlan likviditási pozícióban voltak a harmadik negyedévben az előzőhöz képest. Nap végi fedezetlenség miatt egy bank esetében fordult elő (3 db) fizetési megbízás törlése (3,2 milliárd forint értékben).

A VIBER rendelkezésre állása határozott javulást mutat: a harmadik negyedévben üzemidő-kiesés nem történt, a VIBER április 2. óta hibamentesen működik, a rendelkezésre állás mutatója öt hónapja folyamatosan 100%. A háttérközpont alkalmazására nem volt szükség. A tárgyidőszakban üzemidő-hosszabbításra sem került sor.

10. ábra

VIBER rendelkezésre állás

6. Az MNB statisztikai tevékenysége

Az MNB a könnyebb áttekinthetőség érdekében megújította statisztikai közleményeit. A közlemények főszövege bemutatja az utolsó időszak legfontosabb adatait, változásait; a grafikon- és ábrakészletek, a módszertani leírások, illetve a „Kérdések-válaszok” fóruma a közlemény végén található linkek segítségével érhető el. Először a 2008. augusztus végén kiadott sajtóközlemények jelentek meg a megújított formában.

Az MNB a meghirdetett adatközzételési és -felülvizsgálati gyakorlatával összhangban 2008. szeptember 30-án először publikálta a 2008 II. negyedéves fizetésimérleg-statisztikákat, és módosította 2008 I. negyedéves, továbbá a 2006. és 2007. éves adatokat. A közvetlentőke-befektetésekre vonatkozóan beépítésre kerültek a 2007. évi vállalati mérleg- és jövedelem-beszámoló alapján kitöltött vállalati kérdőívek adatai.

A normál revízió kivül a KSH és az MNB 2008. szeptember 30-án 2004-ig visszamenőleg korrigálta a nemzeti számlák-

ban és a fizetési mérlegben elszámolt áruforgalom, szolgáltatások, munkavállalói jövedelmek és viszonzatlan folyó transzferek adatait. A korrekciókról részletes leírás olvasható az MNB-honlapon elérhető sajtóközlemény végén. Az áruforgalmat érintő revízióról szóló szakmai tájékoztató szövegét a KSH-val egyeztetettük, s az felkerült a KSH honlapjára is. Az áruforgalmi adatok felülvizsgálata miatt szükséges rendkívüli revíziót egyúttal felhasználtuk arra, hogy egyéb, módszertanilag megalapozott adat-felülvizsgálatokkal előrelépjunk a nemzeti számlák külföld számlájával való harmonizációban is.

A 2009. évre vonatkozó, a jegybanki információs rendszerhez szolgáltatandó információk köréről, a szolgáltatás módjáról és határidejéről szóló MNB-rendelet előkészítése során 2008 augusztusában egyeztetésre került sor az adatszolgáltatókkal és a külső társszervekkel. A szeptember 2-án a bankok és szakosított hitelintézetek részére tartott konzultáción az MNB tájékoztatást nyújtott az adatgyűjtési rendeletében bekövetkező módosításokról.

7. A pénzügyi kultúra fejlesztése

2008 szeptemberében mintegy 1000 diák részvételével megkezdődött a jegybank és az Öngondoskodás Alapítvány együttműködésében kialakított pénzügyi oktatási program tanítása a pályázaton nyertes 25 középiskolában. Az oktatási program központi elemét egy 30 gazdasági–pénzügyi témakört érintő, gyakorlati fókuszú tananyag képezi. Augusztus végén a háromnapos tanárfelkészítő tanfolyam keretében 60 tanár vett részt a szakmai továbbképzésen. Az oktatási programmal kapcsolatban az első hónap után érkezett visszajelzések egyértelműen pozitívak.

A jegybank az iskolai oktatás hatékonyságának támogatása és a közérthető pénzügyi ismeretek terjesztése érdekében 2008 őszére létrehozott egy pénzügyi ismeretterjesztő honlapot. A „Pénziránytű” elnevezésű honlap kialakítását a külföldi jegybankok tapasztalatainak felhasználása mellett a fiatalok körében végzett fókuszcsoportos kutatás is megelőzte. A honlapon jegybankspecifikus témakörökben és mindennapi pénzügyi kérdésekben található közérthető információk.

A széles lakossági rétegek körében történő pénzügyi kultúra fejlesztésére az MNB, a Bankszövetség és a Diákhitel Központ létrehozta a Tudatos Pénzügyekért Alapítványt, amely szeptember végén kezdte meg hivatalos működését. Az alapítvány együttműködési lehetőséget kíván teremteni, és aktívan részt vállal a pénzügyi kultúra fejlesztésére irányuló társadalmi jelentőségű programok kidolgozásában. Az alapítók mellett az alapítvány stratégiai együttműködői körébe tartozik a GVH, a PSZÁF és a Budapesti Értéktőzsde, valamint tevékenységé-

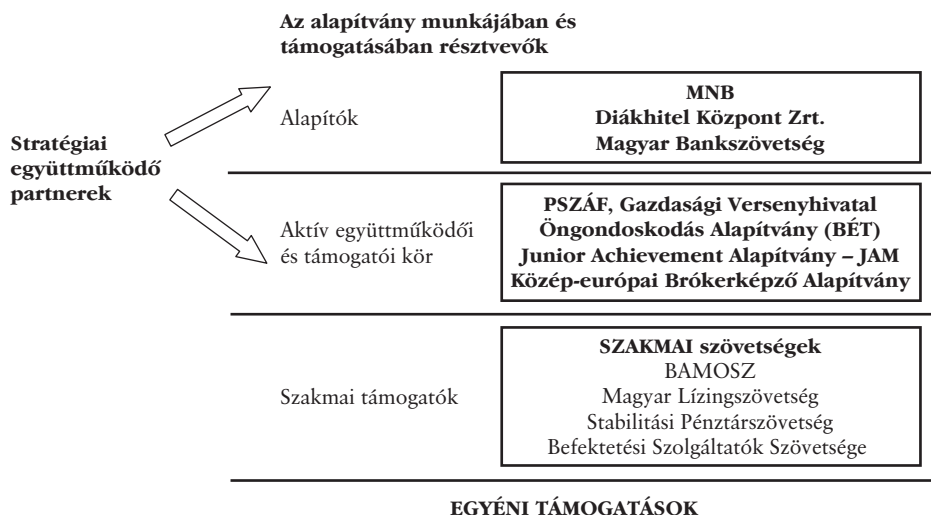
hez aktív szakmai támogatást nyújtanak a pénzügyi szektor szakmai szövetségei és egyéb szervezetek is.

A jegybank az OECD, az EU Bizottság és az érdekelt hazai intézmények (köztük PSZÁF, PM, GVH, OKM, MEH) és szervezetek részvételével október 2-án konferenciát szervezett a tudatos pénzügyekért. A rendezvény lehetőséget biztosított a témában érdekelt nemzetközi és hazai intézmények számára, hogy közösen vitassák meg a pénzügyi kultúra fejlesztésének aktuális kérdéseit, és a továbblépés lehetséges irányait. A konferencia felhívta a média, és ezen keresztül a közvélemény figyelmét a pénzügyi jártasság és tudatosság fontosságára. A rendezvényen az érdekelt hazai intézményeket magas szinten képviselő előadók mellett az OECD főtitikára is tartott előadást, aki üdvözölte a nemzeti stratégia kialakítására vonatkozó magyar kezdeményezést, és felhívta a figyelmet a kormányzati szerepvállalás szükségességére, valamint a közoktatás fontosságára.

Az október 2-i konferencián bejelentésre került az a szándéknyilatkozat, melyben a jegybank kezdeményezésére – a nemzetközi legjobb gyakorlatnak, valamint az EU Bizottság és az OECD ajánlásának megfelelően – a témában érdekelt hazai szervezetek javasolják és támogatják a pénzügyi kultúra fejlesztésére irányuló nemzeti stratégia kialakítását. A szándéknyilatkozathoz az MNB mellett mintegy 20 állami intézmény és nemzetközi, szakmai, valamint civil szervezet csatlakozott, többek között az OECD, a PSZÁF, a GVH, a Pénzügyminisztérium, a Budapesti Értéktőzsde, valamint a pénzügyi szféra minden jelentős szakmai szövetsége.

11. ábra

Tudatos Pénzügyekért Alapítvány

Negyedéves jelentés

2008. október 15.

Nyomda: D-Plus

H-1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.

